

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR ION N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 30 lei
 6 luni 16 „
 3 luni 8 „
 Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA
 București, CALEA RAHOVEI — 5
 Lângă Palatul Justiției
 TELEFON No. 16 98

S U M A R

Socialismul în organizarea Statului nostru, de d-l *Anibal Teodorescu*;

JURISPRUDENȚA :

Curtea de casație s. I: *Ioniță Ștefănescu cu Epitropia Bis. Sf. Arhangheli*;

Idem, s. II: *Ecaterina Ceadâr, pentru liberare de cautiune*;

Idem, s. III: *Minist. de finanțe cu Amelia Iosefovici*;
 Curtea de apel București: *Procurorul general al Curții de apel București și A. Durand & fils și Enoche & C-o cu George Degen*.

Curtea din Dijon: *Este nulă, față de masa creditorilor, plata făcută de un creditor falitului după închiderea falimentului pentru lipsă de activ cu o Observație*;

Trib. comerc. din St. Etienne: *Dentistul-hirurg nu e comerciant și deci nu poate fi declarat falit cu o Observație*;

Socialismul în organizarea Statului nostru

Principalul imbold al activității individului, în mijlocul societății în care trăește, este *interesul personal*, dând acestor cuvinte cea mai largă accepțiune, adică înțelegând nu numai interesul personal propriu zis ci și acel de familie, de breaslă sau de clasă. În asemenea condițiuni individul caută la fie-care pas să-și îmbunătățească soarta sa și pe a celor din jurul său.

Pe de altă parte, principiul, pe care se bazează sistemul nostru de organizare individualistă, este așa numitul principiu al *echivalenței în utilitate* și aci suntem datorii o mică explicațiune: omul, ca să poată trăi, trebuie să muncească și excepțiunii de la această regulă—acelea încă relative—nu găsim de cât la popoarele foarte înapoiate; La aceste popoare trebuințele sunt în număr atât de restrâns, în cât ele sunt satisfăcute fără să se depună aproape nici o muncă.

Cum astăzi însă, din cauza diviziunii muncii, individul nu se poate ocupa în toate ramurile de activitate, el aduce pe piață produsul muncii sale, pentru ca schimbându-l să-și procure lucrurile necesare satisfacerii trebuințelor lui, lucruri, pe cari el nu le produce. Acest schimb se face pe baza principiului *echivalenței în utilitate*, adică termenul de comparațiune între produse nu este munca, cea cantitate de efort fizic sau in-

telectuală întrebuințată, ci cantitatea de utilitate, pe care produsul o oferă, adică gradul în care el poate satisface trebuințele cuiva.

Acesta este principiul echivalenței în utilitate, principiu, care, după cum am mai spus, stă la baza organizării noastre sociale. Fie-care aduce în societate produsul muncii sale și retrage din societate echivalentul în utilitate a ceea ce a adus el.

Trecând la regimul socialist, găsim că acolo toată lumea muncește pentru Stat, pentru ca acesta, la rândul său, să repartizeze producțiunea la factorii producători, nu după utilitate ci după munca depusă de fie-care, așa că în acest regim dispar și interesul personal și echivalența în utilitate.

Din acest punct de vedere, al rezultatului, există o deosebire fundamentală între individualism și socialism și s'ar părea la prima vedere că în organizarea atât de individualistă a Statului nostru nu ar putea intra nici o doză, ori cât de mică ar fi ea, de socialism. S'ar părea, cu alte cuvinte, că atunci când actele vieții noastre sociale sunt pornite din interesul personal și călăuzite după principiul echivalenței în utilitate, noi nu am putea face în mod regulat și constant și acte, cari să dea dovadă de uitare de noi înși-ne, de abnegațiune și de dorul de a munci pentru alții fără a primi ceva în schimb.

Fiziocrații, scăpați de sistemul mercantil al secolului al XVIII, concepeau sistemul individualist ca de o rigiditate de mașină și credea că cea mai mică atingere adusă acestui sistem ar produce perturbațiuni sociale foarte grave, după cum un grăunte de nisip intrat între dinții unor roțițe ar deranja tot mersul mașinei.

Adam Smith, desbrăcat de entuziasmul Fiziocraților pentru noua lor doctrină și pătruns de relativitatea principiilor Economiei individualiste, a relevat exagerațiunea, în care căzuseră aceia și a arătat că se poate foarte bine ca într-o societate foarte individualistă să se strecoare oare-cari acte, cari să atingă principiile organizatoare ale acestei societăți, fără ca bunul mers al ei să fie

dăunat întru cât-va. (*Recherches sur la nature et les causes de la richesse des nations*, cap. 9). El procede printr'o comparațiune făcută între corpul social și cel omenesc și zice că, după cum acesta din urmă poate trăi sub o mulțime de regimuri alimentare fără ca individul să fie nevoit să observe cu stricteță numai unul din ele, tot ast-fel și corpul social se poate împăca și cu un regim economic, în care principiile individualiste să nu fie riguros observate.

Dar nu numai că orî-ce vatămare a interesului individual și orî-ce atingere a principiului echivalenței în utilitate nu aduc ruina organizării sociale a unui Stat, cum se credea în deobște la începutul veacului trecut, ci se poate întâmpla chiar ca asemeni atingeri să fie elemente de progres și de bogăție pentru societatea, în care ele au loc, și lucrul acesta s'a observat mai în tot-d'a-una la popoarele înaintate în civilizațiune.

Am spus mai sus că asemeni acte cu caracter socialist trebuiesc făcute în mod regulat, constant, pentru că numai un singur act izolat, isvorât din anumite sentimente morale, din mila sau caritate, nu înseamnă a face socialism. O binefacere, de pildă, făcută la un moment dat săracilor nu constituie un act de domeniul economiei ci de acela al moralei.

Manifestările socialismului, cari acum câte-va decenii erau atât de rare în țara noastră—pentru că și noi Românii suntem socialiști într'o oarecare măsură—devin din ce în ce mai numeroase cu cât pășim pe calea progresului și aceasta a devenit un adevăr necontestat nu numai la noi dar și în cele-l'alte țări civilizate.

Avem un învățământ primar gratuit, la școlile căruia merg și copiii săracului ca și ai bogatului. Dar, cu toată denumirea lui, cu ce se întreține acest învățământ? Cu banii Statului, bani, pe cari acesta și-i procură prin impozite. Ori, impozitele le plătește toată lumea fără distincțiune dacă cine-va are copii de trimis la școală sau nu. Și cu toate acestea nimeni dintre cei din urmă nu s'a gândit până acum să încrimineze Statului, că cu banii luați de la el se întrețin școlii, ce folosesc altora, cari poate că în realitate, plătesc un impozit mai mic sau nu plătesc nimic.

Avem spitale și așezăminte de binefacere ținute iarăși de Stat și acum de curând s'a votat o lege «pentru alcătuirea unui fond al asistenței sanitare a sătenilor», fond, care pe lângă loteria de Stat, ce este destinată să-l alimenteze, va mai fi subvenționat și din bugetul Statului. Și aci, ca și la învățământul primar, banii necesari sunt furnizați tot de către contribuabili, dintre cari unii, poate, nu vor pune nici odată piciorul în vre-un spital sau așezământ de binefacere.

Mijlocul indirect dar, prin care ajungem să facem acte de socialism, cu toată organizarea noastră individualistă, este impozitul, a cărui instituțiune, dacă nu ne pare plăcută, apoi nu ne mai pare nici suspectă. Prin perceperea impozitului Statul ajunge să întrețină școlile, asistența publică, să facă șosele și poduri, pentru trecerea cărora nu se mai percep taxele speciale de odinioară, să plătească prime de producțiune sau de export, etc. Și totuși nici un contribuabil nu s'a ridicat să protesteze în numele teoriilor individualiste pentru întrebuințarea banilor săi la ajutorarea directă și constantă a celor mai săraci, cari în asemenea cazuri au cea mai mare nevoie de serviciile Statului, și aceasta, pentru că odată impozitul plătit, contribuabilul nu se mai interesează de destinațiunea lui.

Mai mult încă, una dintre instituțiunile organizării noastre, pe care școala individualistă o revendică cu mai multă tărie, *impozitul proporțional*, este ea însăși eminent socialistă și iată de ce: pentru că nimeni să nu plătească pentru altul, ar fi trebuit ca toată lumea să plătească în mod egal, o aceeași sumă. Ori, această sumă ar fi urmat să fie calculată după facultățile contributive ale celor mai săraci, căci altfel ea depășind puterile lor, ei nu ar avea de unde să plătească impozitul. Dar dând o astfel de bază impozitului, venitul general ar fi fost foarte restrâns și Statul nu ar fi putut oferi contribuabililor nici un serviciu. Atunci s'a remediat răul alergându-se la formula impozitului proporțional: cei săraci să plătească fie-care cât poate iar banii trebuincioși întreținerii serviciilor Statului să se ia din punga bogatilor, cari vor plăti mai mult și anume și pentru cei ce nu pot să plătească. Ceia ce dă Statul în schimb nu o dă însă numai celor bogati ci o dă și celor săraci, așa că principiul echivalenței în utilitate este de două ori înfrânt: odată față de cei ce nu retrag din societate tot ceea ce au depus și altă dată față de cei ce retrag ceva fără a fi depus nimic. Ori, aceasta este o lărgire a sentimentului de solidaritate, este un act pur și simplu de socialism.

Trebue să observăm că toate aceste manifestări de socialism în mijlocul unei organizări individualiste sunt manifestări de rezultat numai iar nu de intențiune, ceia ce înseamnă că ajungem la socialism fără să vrem. Instituțiunile socialiste, cari se strecoară cu tot principiul interesului personal și al echivalenței în utilitate, le adoptăm pentru că nu putem face altfel, pentru că, de pildă, nu găsim cum am face ca impozitul să nu lezeze pe nimeni și cu toate acestea să procure și banii necesari întreținerii Statului.

O ultimă chestiune rămâne de desbătut. Cum

se face că aceste acte de socialism, cari sunt niște atingeri directe ale interesului privat, sunt tolerate de aceia, în dauna cărora ele au loc, fără ca nimeni să nu protesteze în numele însuși al individualismului?

Motivele sunt multiple, dar printre ele trei se fac mai aparente și toate trei sunt de ordin mai mult psihologic de cât pur economic.

În primul rând, și lucrul acesta a fost observat de însuși Adam Smith, când un rău devine general și mai ales când el este impus, individul se obicinuește puțin câte puțin cu el, până când răul îi devine o a doua natură. Care din noi s'ar mai gândi astăzi să protesteze pentru destinațiunea, ce se dă impozitului plătit de el? Numai prin simplul fapt că ideia de impozit conține și pe cea de constrângere și prin acela că atâția alții au plătit dările înaintea noastră și le vor mai plăti încă după noi, ori ce gând de protestare ni se pare inutil. Este atâta timp de când le plătim și ne am obicinuit cu ele atât de bine, în cât ni s'ar părea nouă, individualiștilor, absurd acela care în numele chiar al individualismului și-ar mai ridica glasul.

Un alt motiv este inconștiența contribuabilului, că atunci când Statul îi cere impozitul, banii lui pot servi la îndeplinirea unor acte de socialism. Câți dintre noi și-au dat vre-odată seama, care este partea din impozitul, ce plătesc, care merge să subvenționeze teatrele naționale ori fabricile de zahăr? Nimeni să în ori-ce caz foarte puțin. Toți credem că nu suntem socialiști și cu toate acestea o parte din munca noastră o dăm pentru întemeierea și întreținerea instituțiilor socialiste. Ori, dacă aceste acte le facem în mod inconștient, este greu de admis că ne am putea opune unui curent social nou, atunci când nu ne dăm seama de introducerea și mersul lui.

O a treia considerațiune în fine, care explică aceste atingeri ale principiului echivalenței în utilitate este plasticitatea, mlădierea interesului personal însuși. De multe ori noi simțim bine leziunea, cunoaștem că o parte din avutul nostru servește la ameliorarea nevoilor altora sau la ridicarea nivelului lor moral și intelectual și totuși nu protestăm. Se petrece în noi un proces psihologic, care are ca rezultat acceptarea tacită și conștientă a introducerii socialismului în mijlocul organizării noastre. Nimeni nu s'a gândit să ofere Statului bani pentru înființarea și întreținerea asistenței publice și cu toate acestea, atunci când ni se cere impozitul, noi îl plătim știind bine că cu el Statul va ajunge la realizarea rezultatului de mai sus, rezultat absolut socialist.

Explicațiunea acestui fenomen o găsim în fapt, că ceea ce numim noi sufletul omului este

un complex nu numai de sentimente egoiste, ci și de sentimente altruiste, printre cari solidaritatea, a cărei importanță pentru membrii unui Stat se accentuează cu atât mai mult cu cât Statul face mai multe eforturi de a progresa. Și tocmai din cauza expansiunii sentimentului de solidaritate, nu se poate ști unde se vor opri aceste infiltrațiuni ale socialismului.

Interesul personal, pe care noi l'am avut de criteriū în considerațiunile noastre, este atât de relativ și variabil, în cât o leziune adusă lui pentru unii există, iar pentru alții nu, unii o primesc bucuroși, iar alții nu.

Cu toate acestea un exces de socialism nu numai că nu ar mai fi un element de progres dar ar putea dauna serios societății, în care el ar avea loc, căci toată acea parte a populațiunii, care se găsește avantajată, știind că alții poartă grija nevoilor ei, ar fini prin a pierde spiritul de întreprindere, a se moleși și la un moment dat a se lenevi cu totul.

Toată sarcina revine numai omului de Stat (vorbim de țările acelea, unde conducătorii au cultura necesară situațiunii lor), care va trebui să știe să distingă între socialismul de rezultat și cel de intențiune, să primească pe cel dintâi și să repudieze ori-ce manifestare a celui din urmă.

Anibal Teodorescu

Advocat

JURISPRUDENȚĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 12 Aprilie 1906

Președenția D-lui CH PHEREKYDE, Prim-Președinte

Ioniță Ștefănescu cu Epitropia Bisericei sf. Arhanghel

Contract de embatic.— Cerere de desființarea lui din cauza neplății embaticului.— Dacă o asemenea desființare se poate cere, mai înainte de a se acorda embaticarului sorocul de șase luni pentru plată.— (Art. 4 part. 3 cap V codul Caragea)

Conform art. 4 partea 3-a cap. V codul Caragea embaticarul nu poate fi espropriat, până ce mai întâi nu i s'a acordat de judecată sorocul de șase luni pentru plată și embaticarul n'ar fi fost următor a plăti. O condamnățiune anterioară la plata embaticului cu mulți ani înainte, nu poate ține locul termenului ce, după art. 4 sus citat, judecata trebuie să dea embaticarului pentru a plăti, căci, dându-i acest termen, judecata îl înștiințează că dacă nu plătește, el va pierde dreptul de embatic, înștiințare ce nu se poate zice că i s'a făcut prin condamnățiune anterioară.

Decisiunea 163/906.— Casată, în urma recursului făcut de Ioniță Ștefănescu, sentința Tribunalului Dolj, s. I cu No. 470/905, dată în proces cu Epitropia Bisericei sf. Arhanghel.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat I. Saita în desvoltarea motivelor de casare în lipsa intimatului;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

«Violarea art. 4 de sub partea III cap. 5 din cod. Caragea, după care stăpânul clădirei și sădinei când nu va plăti în trei ani, ceia ce s'a tocmnit a da, să se tragă la judecată, și să ceară de la dânsa a-i da un termen de șase luni și dacă iarăși nu va plăti, atunci să să prețuiască lucrul și să-l rescumpere stăpânul locului, iar creditorul să se isgonească. Epitropia nici odată nu a procedat așa, ci s'a mulțumit să ceară pur și simplu embaticul, fără a cere să se dea termen și a cere isgonirea mea».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că Epitropia Bisericei sf. Arhanghel din Craiova, intimată azi în recurs, a chemat în judecată pe recurentul Ioniță Ștefănescu, cerând desființarea contractului de embatic al locului viran din Craiova, str. Alexandru Lahovari No. 17, pe motiv că recurentul n'a plătit embaticul de 20 lei anual pe timp de 10 ani;

Având în vedere că tribunalul, în apel, prin sentința atacată, admitând acțiunea ca întemeiată, a declarat resiliat contractul de embatic;

Considerând că, după dispozițiunile art. 4 partea III cap. 5 din codul Caragea, când stăpânul clădirei sau al sădinei nu va plăti în trei ani, ceia ce s'a tocmnit a da, să se tragă la judecată, și după ce'i va da judecata soroc de șase luni și iarăși nu va plăti, atunci să prețuiască lucrul cel sădit sau clădit în starea ce se va găsi și să'l rescumpere stăpânul locului, iar clăditorul să se isgonească;

Considerând că de aci rezultă că embaticarul nu poate fi expropriat, până ce mai întâi nu 'i s'a acordat de judecată sorocul de șase luni pentru plată și n'ar fi urmat a plăti;

Considerând că astfel fiind, și întru cât în specie este constant că Epitropia n'a chemat mai întâi în judecată pe recurentul Ioniță Ștefănescu, în scopul ca judecata să'i acorde termenul de șase luni pentru plata embaticului, și nu 'i s'a dat un asemenea termen, rău tribunalul, și numai prin violarea dispozițiilor sus citatului text de lege, a declarat resiliat contractul de embatic;

Considerând că condamnarea anterioară făcută de tribunal la plata embaticului cu mulți ani înainte, nu poate ține locul termenului ce după art. 4 judecata trebuie să dea embaticarului pentru a plăti, căci dându-i acest termen judecata 'l înștiințează că dacă nu plătește, el va perde dreptul său de embatic, înștiințare ce nu i s'a făcut prin condamnarea anterioară;

Că, prin urmare, mijlocul de casare invocat găsindu-se întemeiat, recursul este fondat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 28 Februarie 1906

Președenția D-lui N. M A N D R E A, Președinte

Ecaterina Ciadăr, pentru liberare de cauțiune

Legea asupra libertății individuale.— Actele de procedură pe care legiuitorul a voit să le garanteze prin prezența inculpatului, în urma dărei unei cauțiuni.— Lipsa inculpatului de la una din înfățișări.— Dacă acest fapt îndreptățește pe tribunal de a adjuceca garanția în folosul statului când e constatat că inculpatul s'a prezentat la executarea condamnățiunii, și a și executat pedeapsa.— (Art. 121, 123, 125 și 126 Pr. pen.)

Ministerul public. — Prezența sa în constituirea instanței de judecată.— Prezumțiunea că el a luat concluziuni în procesul în care a participat.

1. După dispozițiunile art. 125 Pr. penală, lipsa

inculpatului la actele de procedură se constată de judele de instrucțiune, după care intervine o hotărâre judecătorească de condamnățiune provocată de procuror și care are a pronunța tot de odată și ad-judecarea cauțiunii în folosul statului.

Prin urmare, legiuitorul prevăzând prin această dispozițiune de lege care este instanța judecătorească în drept să constate lipsa inculpatului de la actele de procedură, prin aceasta a indicat că actele de procedură pe care a voit să le garanteze prin darea unei cauțiuni, sunt numai acelea cari se fac dinaintea judelei de instrucțiune, unde mai cu seamă, prezența inculpatului este necesară pentru adunarea probelor.

Ast-fel, lipsa inculpatului de la o înfățișare chiar fără motiv legal, nu îndreptățește pe tribunal a ad-judeca cauțiunea în folosul statului, când se constată că inculpatul s'a prezentat la executarea hotărârii condamnatoare și a și executat pedeapsa ce i s'a aplicat.

2. Constatarea făcută în frontispiciul deciziunii cum că Curtea, la judecarea unei afaceri penale, a fost constituită cu procuror, este suficientă pentru ca cerințele legii să fie îndeplinite, chiar dacă nu se constată că procurorul a luat concluziuni, întru cât, prezumțiunea este că procurorul fiind prezinte, a și luat concluziuni.

Decisiunea 564/906.— Casată, în urma unei divergențe, decisiunea Curții de apel din București, s. II cu No. 1312/905 după recursul făcut de Ecaterina Ciadăr.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat Zane în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d. procuror în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivelor I, II și III de casare:

I. «Rea interpretare a art. 121 din noua lege asupra libertății individuale întru cât cauțiunea depusă de un prevenit sau de o terță persoană, în favoarea prevenitului cum e în speță profită inculpatului sau persoanei ce a depus-o când se constată că condamnatul și-a executat pedeapsa, el nefiind dator de cât a se prezenta înaintea judecătorului de instrucțiune și înaintea instanțelor, represive, tribunal sau Curtea».

II. «Rea interpretare a art. 125 din sus zisa lege a libertății individuale, întru cât numai judecătorul de instrucțiune are calitatea a se pronunța în privința confiscării cauțiunii, când inculpatul nu se prezintă la îndeplinirea actelor de procedură a-le instrucției ceea ce a prevăzut expres legiuitorul fără a menționa nimic de instanțele represive, și inculpatul, cu certificatul No. 12403/95, că și-a executat pedeapsa la care a fost condamnat».

III. «Curtea de apel și întâi Tribunalul au comis exces de putere neținând seamă de cererea D-nei Ciadăr încă de pe când procesul nu era în stare de judecare de a i se înapoia garanția, ne mai garantând pentru inculpat, când dânsul era depus în închisoare».

Având în vedere decizia supusă recursului, prin care Curtea de apel a respins cererea recurrenței de a i se libera cauțiunea depusă de dânsa, la judecătorul de instrucțiune, pentru liberarea provisorie a prevenitului D. Becherescu, pentru motivul că acesta a lipsit la una din înfățișările ce au urmat înaintea tribunalului, fără să justifice o cauză legală de împiedicare;

Considerând că, după art. 121 Pr. pen. modificat la 15 Martie 1902, cauțiunea depusă pentru liberarea provisorie a unui inculpat va garanta numai prezentarea inculpatului la toate actele de instrucțiune și la executarea hotărârilor instanțelor judecătorești îndată ce va fi chemat;

Că, după art. 123 din aceeași lege, cautiunea se va restituți celui în drept dacă inculpatul s'a prezentat la toate actele de procedură și la executarea pedepsei;

Că sancțiunea neprezentării inculpatului, de îndată ce este chemat, fără să justifice o cauză legală de împiedicare, este prevăzută de art. 124 aceeași lege, care prescrie că, în asemenea caz, cautiunea se va adjuca Statului, afară numai dacă inculpatul a fost achitat sau absolvit;

Considerând că cautiunea de a se ști este dacă cautiunea garantează prezentarea inculpatului și la actele de instrucțiune făcute înaintea trib. sau numai la acelea făcute la judecătorul de instrucțiune;

Considerând că de și s'ar părea că, termenii generali «acte de instrucțiune» întrebuiți de textele de lege relative la materia ce ne preocupă, ar denota că scopul legiuitorului a fost ca și prezentarea înaintea trib. să fie garantată prin depunerea cautiunii, însă această soluțiune nu poate să fie admisă față cu dispoziția art. 125 din aceeași lege;

Că, în adevăr, după acest text de lege, lipsa inculpatului la actele de procedură se va constata de judele de instrucțiune, după care va interveni o hotărâre judecătorească de condamnățiune, provocată de procuror și care va pronunța tot de odată și adjucarea cautiunii în folosul Statului;

Considerând că prin această dispoziție de lege, legiuitorul prevăzând care este instanța judecătorească în drept să constate lipsa inculpatului de la actele de procedură, prin aceasta a indicat că actele de procedură, pe care a voit să le garanteze prin darea unei cautiunii, sunt numai acelea care se fac dinaintea judelei de instrucțiune, unde, mai cu seamă, prezența inculpatului este necesară pentru adunarea probelor;

Că această intențiune a legiuitorului rezultă clar și din textul art. 126 Pr. pen. prin care se prevede că tribunalul sau Curtea, care au dat hotărârea condamnătoare asupra inculpatului, liberat pe cautiune, sunt competente și obligate de a constata, după cererea Ministerului Public, lipsa aceluși inculpat numai de la executarea hotărârei iar nu și de la alte chemări în cursul judecării procesului, și că tot numai pentru lipsa de la menționata executare a hotărârei au dreptul de a declara că statul a dobândit cautiunea depusă de inculpat;

Că, în speță, instanța de fond motivând că acea cautiune, depusă pentru D. Beherescu, trebuie să se adjuce Statului pentru că ar fi lipsit fără cauză legală la una din înfățișările urmate înaintea trib., deși densusul s'a prezentat la executarea hotărârei condamnătoare și a executat pedeapsa ce i s'a aplicat, a făcut, prin acest mod de judecare, o rea aplicare a textelor de lege sus menționate;

Că de aceea motivele I, II și III sunt fondate;

Asupra motivului IV:

IV. «D-I Procuror general n'a luat concluziuni nici pro nici contra, relativ la cererea relamantei».

Considerând că din frontispiciul deciziei supusă recursului se constată că Curtea de apel, când a judecat această afacere, a fost constituită cu D-I Procuror G. A. Drăghici;

Că aceasta este suficient pentru ca dispozițiile legii relative la constituirea instanței în materie penală cu procuror să fie îndeplinite, chiar dacă nu se constată că procurorul a luat concluzii, întru cât prezumpția este că procurorul fiind prezente a și luat concluzii;

Că de aceea acest motiv este nefondat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge motivul IV admite motivul I, II și III și casează.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 17 Mai 1906

Președenția D-lui C. G. ȘTEFANESCU, Președinte

Ministerul de Finanțe cu Amelia Iosefovici

Taxă de înregistrare.—Succesiune.—Cupoane ajunse la scadență, dar neincasate.—Dacă ele constituiesc capital sau venit.

Avere mobilă producătoare de venit.—Supra-taxă de 3%.—Art. 46 din legea timbrului.

Asigurarea copiilor.—Prime de asigurare plătite de de cuius în timpul vieții.—Liberalități.—Impunere la taxe de înregistrare.—Art. 46 l. timbrului.

1. *Cupoanele unor bonuri sau scrisuri, din moment ce au ajuns la scadență, constituiesc un capital iar nu un venit, de și n'au fost încă incasate. Deci, asemenea cupoane, ce s'ar afla într'o moștenire, formează, împreună cu cele-l'alte bunuri, masa succesorală și trebuiesc să fie supuse taxei de înregistrare. Deosebit de aceasta, ele alcătuind o avere mobilă producătoare de venit, urmează să mai fie impuse, conform art. 46 din legea timbrului și la supra-taxă de 3%.*

2. *Primele de asigurare plătite de de cuius în timpul vieții, pentru asigurarea copiilor săi, sunt niște adevărate liberalități, în ce privește raporturile dintre de cuius și moștenitori.*

Asemenea liberalități, de și esențialmente revocabile în timpul vieții aceluși ce a achitat polița de asigurare, devenind definitive și irevocabile din momentul morții lui, dacă până atunci n'au fost revocate, urmează să fie supuse taxei de înregistrare, potrivit art. 46 din legea timbrului.

Deciziunea 116/906.—Casată, în urmă unei divergențe, sentința Tribunalului Argeș No. 167/905 dată în procesul dintre Ministerul Finanțe și Amelia Iosefovici.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat C. Marinescu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat P. Borș în combateri;

Pe d. procuror general Ciru Oeconomu în concluziuni fiind minori în cauză;

Deliberând,

Asupra unicului motiv de casare astfel formulat:

«Violarea art. 46 din legea Timbrului și înregistrării și exces de putere.

«Administratorul financiar de Argeș a contestat înaintea tribunalului, potrivit art. 64 din legea timbrului evaluarea averei rămasă de la I. Iosefovici, evaluare făcută de tutoarea minorilor rămași pe urma defunctului. Intre alte puncte din contestațiunea administratorului financiar erau și acestea: 1) Că reu se scotea din evaluare o sumă de 4096 lei 50 bani; cupoane de la efectele rămase în succesiune fiind, că ele erau exigibile înainte de moartea lui I. Iosefovici și prin urmare făceau parte din avera mobilă a succesiunii și în al doilea rând că trebuia coprină în succesiunea mortului și suma de lei 15110 bani 30 asigurarea copiilor.

Tribunalul de Argeș respinge întreaga contestație precum și aceste două puncte pe motivele că: în ce privește cupoanele, dacă ele ar fi impuse la taxa succesorală, ar însemna a impune la taxa venitul efectelor și legea nu permite; în ce privește asigurările, ele nu fac parte din masa succesorală, fiindcă contractul de asigurare este o creanță în favoarea unei terțe persoane. Tribunalul nu ține socoteală că alta este a impune venitul efectelor și alta este a percepe o taxă succesorală a unor cupoane, care fiind deja exigibile înainte de moartea lui de cuius numai constituiesc un venit, ci un capital mobilă și ca atare, el trebuie supus la taxa de 5%, conform cu art. 46 din legea timbrului. De asemenea asigurările constituite de defunct în favoarea terților sunt niște

daniile să fie legate făcute de reposatul și ca atare ele intră în dispozițiunile art. 46 legea timbrului. Tribunalul înlăturând aceste considerațiuni de drept, comite un exces de putere și scoțând din averea succesorală o avere care trebuie să fie cuprinsă în succesiune violează art. 46 legea timbrului.

Având în vedere sentința Trib. Argeș cu No. 167/905, atacată cu recurs;

Având în vedere că prin această sentința Trib. constatată, în fapt, că în urma încetării de viață a lui I. Iosefovici, procedându-se la inventariul masei succesoriale, s'a găsit în patrimoniul său, pe lângă altă avere mișcătoare indicată în inventar și următoarele: 1° suma de 4096 lei bani 50 cupoane deja exigibile la epoca morții lui de cuius dar încă ne-incasate și al II-lea mai multe recipise din care rezultă că defunctul, asigurând copii săi, la o societate de asigurare, plătitese, în timpul vieții sale premii în valoare de lei 15110 lei bani 30 pentru anume capitaluri, ce trebuiau vărsate asiguraților la moartea sa;

Având în vedere că tutricea minorilor I. Iosefovici, făcând, în termenul legal, declarațiune de avere rămasă pe urma defunctului a refuzat de a plăti taxa de înregistrare pentru cele două sume mai sus indicate; că Administrațiunea Financiară de Argeș ridicând contestațiune, Trib. a respins-o ca nefondată;

Considerând că suma de 4096 lei bani 50, consistând în cupoane neincasate, deși în adevăr reprezintă venitul unor scrisuri săi bani, totuși aceste cupoane fiind ajunse la scadență, constituie un capital și trecând prin moștenire, la cei chemați a succeda, formează împreună cu cele-lalte bunuri masa succesorală a defunctului și astfel trebuie să fie supuse taxei de înregistrare;

Considerând că aceste cupoane fiind o avere mobilă producătoare de venit, potrivit art. 46 din legea timbrului sunt supuse la taxa de 5%;

Considerând că Trib. scutind aceste cupoane de taxa de înregistrare comite un vedit exces de putere și dă o greșită interpretare art. 64 din legea timbrului;

Considerând că premiile de asigurare plătite de de cuius în timpul vieții pentru asigurarea copiilor săi sunt niște adevărate liberalități în ce privește raporturile dintre de cuius și moștenitori;

Considerând că asemenea liberalități, de și esențialmente revocabile în timpul vieții celui ce a contractat, polița de asigurare devine definitivă și irevocabilă din momentul morții lui dacă până aci nu a fost revocate; că legiuitorul supunând taxei de înregistrare toate liberalitățile ori cari ar fi denumirea juridică ce li s'ar da Trib. dă o greșită interpretare art. 64 și comite un exces de putere când scutește aceste liberalități de taxa de înregistrare;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 19 Mai 1906

Președenția D-lui ALEX. D. DOBRICEANU, Consilier

Procurorul General al Curții de apel București, A. Durand & fils și Enoche & C-o cu George Degen

Decisiunea corecțională No. 639

Proprietate literară.—Contrafacere.—Depozitul pretins de vechea lege a presei pentru a se putea urmări contrafacerea.—Dacă sub noua lege a presei din 1904 se mai cere condițiunea depozitului spre a se putea exercita urmărirea.—Autori străini.—Condițiunile cerute pentru dănsii, spre a putea avea dreptul de a urmări o contrafacere.—(Art. 9 din legea presei din 1884, art. 11 din aceeași lege, art. 13 din legea presei din 1904 și art. 1, 2, 5 din regulamentul legii)

1. Până la 23 Martie 1904, legea presei din 12 Aprilie 1862, care în special recunoaște și garantează proprietatea literară și artistică obligă prin art. 9 pe toți autorii săi cesionarii drepturilor lor, a depune un număr oare care de exemplare la Ministerul Cultelor, depunere ce, conform art. 1 și 2 din regula-

mentul acelei legi se făcea în scopul de a se constata dreptul de proprietate al autorilor, iar neîndeplinirea acestei formalități de și nu avea de efect pierderea dreptului de proprietate în sine, 'i punea totuși pe autori în imposibilitate de a urmări pe contrafăcători, și de a confisca exemplarele contrafăcute.

2. Legea din 13 Aprilie 1885 n'a abrogat în mod expres nici implicit, formalitatea depozitului, așa cum îl prevede art. 9 din legea anterioară asupra presei ci, ea n'a făcut de cât să oblige pur și simplu pe tipografi, autori și editori, sub pedeapsă de amendă în caz de contravenție, de a trimite un număr oare care de exemplare la bibliotecile centrale din București și Iași, precum și la Academia Română, menținându-se prin urmare dispozițiunile art. 9 din legea presei care obligă pe autori a depune operele lor la Minister, pentru constatarea și conservarea dreptului lor, obligațiune care conform art. 11 din legea presei și art. 5 din regulamentul ei, se resfrânge și asupra autorilor din statele streine, care pe baza reciprocității are a li se recunoaște și lor dreptul de proprietate literară sub condițiunea depunerii operilor lor la Minister, neîndeplinirea acestei formalități, având și pentru dănsii aceleași consecințe, ca și pentru autorii din țară.

3. In una legei presei din 23 Martie 1904, numai există pentru nimeni formalitatea depozitului legal, pentru constatarea și conservarea drepturilor autorilor sau cesionarilor lor, iar obligațiunea trimiterii operilor la bibliotecă are un alt caracter și un alt scop de cât acela al depozitului ce 'l prevedea art. 9 din legea presei din 1862.

Prin urmare conform acestei legi, autorii din statele streine, sau cesionarii lor au, dreptul a urmări pe contrafăcători pentru delictele prevăzute de art. 339 și urm. C. penal fără a justifica depozitul, dovadă numai dreptul lor exclusiv de proprietate asupra operilor contrafăcute, precum și existența reciprocității cerută de art. 11 din lege și 5 din regulamentul acelei legi, reciprocitate care poate fi pur și simplu legală sau recunoscută pe cale diplomatică într-un cât legea nu face nici o deosebire în această privință.

Curtea,

Văzând apelurile făcute de d-l Procuror g-l al Curții și de părțile civile A. Durand et fils și Enoche et C-o, din Paris, reprezentate prin d-l avocat Tomulescu în contra sentinței corecționale a Tribunalului Ilfov, secția IV-a cu No. 1710 din 17 Decembrie 1905;

Văzând sentința apelată;

Ascultând conclasiunile Ministerului public, pe părțile civile și pe inculpații prezente George Degen, în lipsa celui-l'alt Zamfir Dumitrescu;

Asupra forme:

Având în vedere că mandatarul părților civile a declarat apelul la greșita instanță și în ziua de 20 Decembrie 1905; că Ministerul public l'a făcut la 8 și l'a notificat inculpaților la 9 și 10 Februarie 1906, cum se constată din dovezile aflate la dosar;

Că, astfel, apelurile sunt făcute în termen și conform dispozițiunilor prevăzute de art. 198 și 200 Pr. penală;

In fond:

Având în vedere că la 18 Februarie 1905, părțile civile Durand și Enoche, în calitate de cesionari ai drepturilor unor autori francezi, reclamă Parchetului că de mai mulți ani Georg Degen și Zamfir Dumitrescu, librari din București, le-au contrafăcut mai multe compuneri muzicale;

Având în vedere că tribunalul achită pe inculpați

pe unicul motiv că autorii francezi ale căror opere s'au contrafăcut n'au făcut depozit legal în țară ;

Considerând că, până la 23 Martie 1904, legea presei din 12 Aprilie 1862 care, în special, recunoaște și garantează proprietatea literară și artistică, obliga prin art. 9 pe toți autorii săi cesionarii drepturilor lor de a depune un număr oare-care de exemplare la Ministerul Instrucției publice ;

Considerând că, din art. 1 și 2 din regulamentul făcut în executarea legii presei, rezultă că aceste depunerii la Minister erau cerute pentru constatarea dreptului de proprietate al autorilor ;

Că acesta fiind scopul depunerilor, neîndeplinirea acestei formalități, de și nu avea de efect pierderea dreptului de proprietate în sine, 'i punea totuși pe autori în imposibilitate de a urmări pe contrafăcători și de a confisca exemplarele contrafăcute ;

Considerând că legea din 13 Aprilie 1885 n'a abrogat în mod expres, nici implicit, formalitatea depozitului așa cum 'i prevede art. 9 din legea anterioară asupra presei ; că, în adevăr, legea din 1885 nu face nici o mențiune de art. 9 ; că ea n'a făcut de cât să oblige pur și simplu pe tipografi, autori și editori, sub pedeapsă de amendă în caz de contravenție, de a trimite un număr oare-care de exemplare la bibliotecile centrale din București și Iași, precum și la Academia Română ; că, această lege n'a avut dar de scop de cât de a îmbogăți bibliotecile naționale cu producțiunile literare ; prin urmare, dispozițiunile acestei legi care erau create numai în acest scop și numai sub pedeapsă de amendă, nu contraziceau dispozițiunile art. 9 din legea presei, care obliga pe autori a depune operele lor la Minister pentru constatarea și conservarea drepturilor lor ;

Considerând că art. 11 din legea presei combinat cu art. 5 din regulamentul ei, care recunoaște proprietatea literară autorilor din statele străine, pe baza reciprocității, 'i supune și pe dâșii la obligațiunea depunerii operilor lor la Minister ; prin urmare, neîndeplinirea acestei formalități avea pentru dâșii aceleași consecințe ca și pentru autorii din țară ;

Considerând că părțile civile de astăzi nu justifică că autorii lor ar fi făcut depozitul care-l prevedea art. 9 din legea presei, care în starea legislațiunii noastre până la 1904 era obligatoriu pentru a-și putea exercita urmărirea în România ;

Că, dar, în lipsa unui asemenea depozit, nu se poate susține că Degen și Dumitrescu au comis delictul de contrafacere prevăzut de art. 339 cod. penal ; că, nefiind delict, nici despăgubiri civile nu se pot cere pe cale penală pentru contrafacerile anterioare anului 1904, astfel că pentru faptele petrecute până la această epocă apelul Ministerului Public și al părților civile sunt nefondate ;

Considerând însă, că nu este tot astfel pentru faptele inculpaților comise după această epocă ;

Considerând, în adevăr, că legea din 23 Martie 1904 (publicată în *Monitorul Oficial* No. 290) prin art. 13 final a abrogat în mod expres art. 9 din legea presei din 1 Aprilie 1862, precum și dispozițiunile legii din 1885, înlocuindu-le cu altele ;

Că, în scop de a păstra pentru generațiile viitoare toată activitatea intelectuală scrisă din țară, această lege obligă numai pe proprietarii atelierelor de arte grafice a trimite un număr oare-care de exemplare la Academia Română, la biblioteca centrală din Iași și la Fundațiunea Universitară Carol I-ii, și, aceasta numai sub pedeapsa de amendă și despăgubiri civile către bibliotecă, în caz de contravenție (art. 1, 5 și 9) ;

Că autorii săi editorii nu sunt obligați de a trimite operele lor la bibliotecile de mai sus de cât în caz când proprietarii atelierelor n'ar fi cunoscuți sau când stabilimentele lor s'ar desființa (art. 4 alin. 1 și 2) ;

Că, numai autorii români sau străini, cari domiciliază în România, și cari vor executa operele lor în străi-

nătate spre a le pune în comerț în țară, sunt obligați a trimite aceste opere bibliotecilor naționale (art. 4 al. ultim) ;

Considerând că din aceste dispozițiuni ale legii din 1904 rezultă fără îndoială că, în starea actuală a legislațiunii noastre, nu mai există pentru nimeni formalitatea unui depozit legal pentru constatarea și conservarea drepturilor autorilor săi cesionarilor lor ; că obligațiunea trimiterii operilor la bibliotecile naționale are un alt caracter și un alt scop de cât acelea ale depozitului ce-l prevedea art. 9 din legea presei din 1862, și, prin urmare alte consecințe în caz de neexecutare ; că, în urma suprimării art. 9 și a noilor dispozițiuni legale, drepturile autorilor străini domiciliați în străinătate nu mai sunt cătuși de puțin periclitare, cum afirmă cu drept cuvânt raportorul legii din 1904 în Senat, ne mai fiind acești autori obligați la nici un fel de depozit, nici cel puțin la trimiterea operilor lor la bibliotecă ;

Că, așa fiind, de la 1904, autorii din statele străine sau cesionarii lor sunt admiși a urmări pe contrafăcători pentru delictele prevăzute de art. 339 și urm. cod. penal, fără a justifica vre-un depozit, dovădind numai dreptul lor exclusiv de proprietate asupra operilor și existența reciprocității cerută de art. 11 din legea presei, reciprocitate care poate fi pur și simplu legală sau recunoscută pe cale diplomatică, întru cât acest articol nu face nici o distincțiune în această privință ;

Considerând, în speță, că este cert că legile franceze de care aparțin părțile civile apelante prevăd că autorii străini, a căror guvern n'au aderat la convențiunea internațională din Berna, se bucură totuși în Franța de aceeași protecțiune ca și autorii francezi, sub condițiunea numai a reciprocității ;

Că, prin urmare, existând între Franța și România o reciprocitate legală, de care vorbește art. 11 din legea presei din 1862, părțile civile apelante și Ministerul public sunt în drept a exercita urmărirea contra lui Degen și Dumitrescu pentru contrafacerile posterioare datei de 23 Martie 1904, de și nu s'a făcut nici un depozit ;

Că este adevărat, că autorii români, spre a putea urmări pe contrafăcători în Franța, sunt datori a justifica că au făcut depozitul cerut de legile franceze, pe când autorii francezi ca să-și exercite drepturile lor în România, nu mai sunt ținuți de o asemenea obligațiune ; dar, această stare de lucruri favorabilă străinilor și severă pentru români, nu poate avea nici o influență asupra dreptului de urmărare în sine al autorilor străini în țară, fiind-că ea este o consecință inevitabilă a dispozițiunilor mai liberale ale legii noastre din 1904, care, până la încheierea unei convențiuni speciale, trebuie aplicată așa cum este făcută ;

In fapt, în ce privește pe inculpatul Degen :

Având în vedere că din procesul-verbal din 25 Ianuarie 1905, dresat de Primul-procuror se constată că, la această dată, adică 11 luni de la aplicarea legii din 1904, făcându-se perchiziție la librăria lui Degen din calea Victoriei 68, s'au găsit mai multe exemplare din compozițiunile muzicale *Amoureuse*, — *Réponse a l'amoureuse*, — *Vous êtes si Jolie*, — *1-ère et 2 de Valse* și altele, pe care Degen recunoaște că dânsul le-a editat ;

Considerând că părțile civile dovedesc prin actele prezentate, — care nu s'au contestat în instanță — că aceste opere aparțin autorilor Berger, Durand, Delmet, St. Saeus, și că aceștia le-au cedat în regulă drepturile lor asupra acestor opere ;

Că, Degen nu contestă că a editat aceste compuneri muzicale fără permisiunea autorilor francezi sau cesionarilor lor ;

Că, cu ocazia perchiziției, reprezentantul lui Degen a pretins înaintea Procurorului că piesele *Amoureuse* și *Reponse à l'amoureuse* s'au editat pe baza unei convențiuni ce Degen ar avea de la Casa Littolf din Brauns-

weig care și dânsa ar deține drepturile de la Enoche din Paris; însă, această pretenție n'a fost cu nimic dovedită, nici nu s'a mai susținut înaintea Curții;

Că, Degen continuând și în urma legii din 23 Martie 1904 a edita niște compuneri muzicale, știind bine că nu-i aparțin, a lucrat evident cu intenția frauduloasă de a realiza un beneficiu ilicit în paguba autorilor sau cesionarilor drepturilor lor;

Că, alți librari ar fi editând și ei aceleași opere tot în asemenea condițiuni, nu-l apără aceasta întru nimic și nu denotă buna lui credință;

Că, un prejudiciu efectiv de și nu se justifică de părțile civile totuși prejudiciul e posibil, ceia-ce este suficient pentru existența legală a delictului de contrafacere;

Că, astfel, elementele delictului prevăzut de art. 339 C. penal fiind îndeplinite, Degen s'a făcut pasibil de penalitatea edictată de art. 341 din același codice;

In ce privește pe inculpatul absent Dimitrescu:

Având în vedere că părțile civile au prezentat Curții două foi galbene tipărite intitulate edition de musique Z. Dumitrescu, Bucarest-Roumanie (Europe), 1904;

Considerând că, în aceste foi, se ved între altele publicate de Dumitrescu și compozițiunile musicale *Amoureuse și Loiu du pays de Berger, -1 ère et 2 de Valse, - Anette et Lubin de Darand, - Gavotte de Saint Săeuse și Vous êtes si Jolie de Delmet*, care sunt proprietatea părților civile prin cesiune;

Considerând că publicarea acestor opere cu prețurile lor, în asemenea foi tipărite pentru public, constituie din partea lui Dumitrescu o recunoaștere că în 1904 a editat aceste compuneri muzicale;

Că, la prima instanță, nu s'a dovedit, nici pretins, că dânsul ar fi avut permisiunea autorilor sau cesionarilor lor spre a le putea edita în țară;

Că, editând aceste compuneri muzicale în asemenea condițiuni, știind bine că n'are nici un drept asupra lor, el a lucrat evident, ca și Degen, cu intențiunea frauduloasă de a vătăma pe autorii sau cesionarii lor, făcându-le o concurență ilicită, și producându-le un prejudiciu eventual;

Că, astfel, și acest inculpat a comis delictul de contrafacere prevăzut și pedepsit de art. 339 și 341 din Cod. penal;

Considerând că inculpații urmează a repara prejudiciul cauzat prin delictete lor; că, apreciind și ținând compt de prețurile cu care părțile civile vind operile lor și de cele oferite publicului prin foile de mai sus, Curtea fixează quantumul despăgubirilor civile l'a suma de două sute lei, la care urmează a fi condamnați fiecare inculpați către fie-care din părțile civile;

Văzând și art. 339 și 341 Cod. penal ale căror texte său citit în audiență de D-l Președinte.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Dobriceanu, Curtea, admite, etc.

(ss) Alex. D. Dobriceanu, G. Flaișlen, St. Miculescu, G. Buzdugan

p. Greffier (s) *Manolescu*

RESUMAT DE JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

Curtea din Dijon, 23 Martie 1905.

Faliment. — Inchiderea lui pentru lipsă de activ. — Plata făcută falitului. — Debitor de bună credință. — Nulitate.

Plata făcută falitului de unul din debitorii săi, este nulă față de masa creditorilor, chiar dacă

debitorul era de bună credință și nu cunoștea starea de faliment a creditorului său, care faliment fusese închis pentru lipsă de activ.

(Din *Revue du notariat*, anul 1906, p. 371, No. 12485).

Observație.— De și art. 724 din codul nostru de comerț nu proclamă de cât nulitatea plăților făcute de falit în urma sentinței declarative de faliment, totuși din primele cuvinte ale textului (toate actele și operațiunile falitului) rezultă că și plățile său incasările primite de dânsul, în urma acestei sentințe, sunt nule. (V. M. A. Dumitrescu, *Codul de comerț comentat*, VI, p. 400, No. 659, și autoritățile citate acolo).

Acest punct odată stabilit, ușor se poate înțelege că plata primită de falit, chiar în urma închiderei falimentului pentru lipsă de activ, tot nulă este, pentru-că această închidere a falimentului lasă să subsiste desezisarea de care este lovit falitul (art. 717 C. com. rom.), precum și funcțiunile sindicului. Cpr. Cas. fr. D. P. 97. 1. 383; Lyon-Caen et Renault, *Tr. de droit commercial*, VIII, 773, p. 69. (N. R.)

Trib. comercial din St. Etienne, 10 Octombrie 1905.

Dentist-hirurg. — Necomerciant.

Profesiunea de hirurg-dentist fiind o profesie liberală, acei cari exercită această artă nu pot fi clasificați între comercianți, și nici nu fac acte de comerț când cumpără materialul necesar exercițiului profesiei lor.

(Din *Revue du notariat*, anul 1906, p. 370, No. 12484).

Observație.— Doctrina și jurisprudența sunt constante asupra acestui punct. Se decide, în adevăr, că dentistul nu este comerciant, și nu face act de comerț nici când vinde prafuri pentru dinți (veși Prand. fr., v^o *Commercant*, 344, 345), nici când cumpără materialul necesar pentru facerea său plumbuitul dinților (veși M. A. Dumitrescu, *Codul de comerț comentat*, I, 167, p. 101). Cpr. Lyon-Caen et Renault, *Tr. de dr. commercial*, I, p. 103, nota 1 (ed. a 2-a); Ruben de Couder, *Dictionn. de dr. commercial*, v^o *Commercant*, No. 19. S'a decis, cu drept cuvint, că nici veterinarul nu este comerciant (C. Nancy, Sirey, 76. 2. 289). Curtea din Paris a recunoscut însă calitatea de comerciant unui pedicur, vindând obicinuit oare-care produse. (Veși Sirey, 78. 2. 241; *Pand. Chron.*, t. V. 2. 282).

(N. R.)